

De tre selskaber har endvidere siden 1948 under betegnelsen Scandinavian Airlines System, European Division (ESAS), drevet lufttrafik på linier i Enropa, Orienten og Afrika. I ESAS har hvert selskab drevet sin del af et forud fastlagt trafikprogram, som så vidt muligt skulle fordeles i forholdet 2 : 2 : 3 imellem selskaberne og således, at selskaberne med visse undtagelser hver har båret sine egne driftsudgifter. Samtlige trafikindtægter er indgået i en „pool“, som er fordelt mellem selskaberne i forhold til trafikpræstationen udtrykt i t/km.

Dette samarbejde har indebåret betydelige fordele, men har dog også medført ikke ringe ulemper, navnlig på grund af den store og bekostelige organisation med 5 direktioner samt et kompliceret afregningssystem selskaberne imellem, og da de tre selskabers økonomiske resultat indtil 1949 har været dårligt, overdrog SASs bestyrelse i midten af 1949 til en *komité*, bestående af tre af bestyrelsens medlemmer, at undersøge, hvilke muligheder der forelå for på et rent forretningsmæssigt grundlag at opnå bedre økonomi for konsortiet, samt hvilke muligheder der forelå for at bevare SAS-samarbejdet og samtidig søge elimineret nogle af de ulemper, som knyttede sig til den eksisterende samarbejdsform. Komiteen, som er blevet kaldt „den lille komité“, fremlagde i december 1949 resultaterne af sin undersøgelse i form af en betænkning. Komiteen udtalte heri som sin opfattelse, at det hidtidige samarbejde har medført så store fordele set fra et luftfartssynspunkt og for de nationale skandinaviske interesser, at det bør søges opretholdt i en rationaliseret og effektiv form, og at det ville være *en ulykke for alle parter, om samarbejdet ophørte*. Komiteen mente, at en stærk og livskraftig skandinavisk luftfart må være af almen samfundsinteresse for de tre lande, og at det skandinaviske trafikbehov alene med en sådan virksomhed kan dækkes på en tilfredsstillende måde.

Komiteen har drøftet de foreliggende muligheder for opnåelse af en bedre økonomi og mener, at der kan opnås *væsentlige udgiftsbesparelser* gennem en radikal ændring af samarbejdsformen.

I januar 1950 nedsatte bestyrelserne for de tre selskaber et fælles udvalg, som skulle behandle de praktiske spørgsmål, som meldte sig i forbindelse med „den lille komité“s forslag.

Udvalget, som er blevet kaldt *forhandlingsdelegationen*, har senere fremsat forslag til en ny samarbejdsaftale mellem de tre selskaber samt til økonomiske opgørelser af forskellige spørgsmål.

Endelig har trafik- og finansministrene i de tre lande nedsat et *embedsmandsudvalg*, der fik til opgave nærmere at redegøre for de spørgsmål, som i tilslutning til det udvidede samarbejde